

ożywionej Ziemi R. P.». Równolegle z obu wymienionymi instytucjami prace nad inwentaryzacją i ochroną zabytków geologicznych prowadziła Państwowa Rada Ochrony Przyrody.

Centralny Urząd Geologii, utworzony wspomnianym wyżej dekretem z dnia 8. X. 1951 r., poza zadaniami o podstawowym znaczeniu gospodarczym a więc planowaniem, prowadzeniem, koordynowaniem i kontrolowaniem wszelkich prac geologicznych technicznych i naukowo-badawczych, przejął również sprawy upowszechniania wiadomości z zakresu geologii, prowadzenie muzealnictwa geologicznego oraz ochronę przyrody nieożywionej w zakresie potrzeb geologii (art. 2, p. 10).

J. I. D.

Dalsze wiadomości o jaskiniach w okolicy Dukli ¹

W czasie podróży służbowych w okolicy Dukli w dniach od 5 do 16 lipca 1951 r. udało mi się odnaleźć kilka nowych jaskiń. Wśród nich do większych (15—20 m) zaliczyć należy jaskinię «gdzie samolot spadł» znajdującą się na górze Cergowej a nazwaną tak od pamiętnego zdarzenia z ostatniej wojny oraz jaskinię w kamieniołomie koło Lipowicy. Mniejsze jaskinie na Cergowej to — «pod lasem», «na Kocurach» i «na wierchowinie» czyli «na kopaninie». Ostatnia znajduje się obok jaskini znalezionej tu zimą 1950/51 r., powstała więc w ciągu pół roku! W związku z tym warto zauważyć, że ludność miejscowa (m. i. lekarz) stwierdza zgodnie, że dawniej były tu jaskinie znacznie większe. Wiele z nich zniknęło od czasu ostatniej wojny. Toczyły się tu bowiem szczególnie zacięte walki (np. «góra śmierci» koło Iwli) i od ciągłych wstrząsów towarzyszących detonacjom jaskinie miały się zawalić. Informacje te są wiarygodne, sam bowiem oglądałem świeżo zapadnięte zbocze, z mniej lub więcej zasypianymi jaskiniami.

W okolicy Dukli stwierdzono znaczne zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym występowanie nietoperzy: w ciągu 10 dni poszukiwań znaleziono ich 8 gatunków. W wyplwkach sów znalazł dr Waclaw Skuratowicz z kilka gatunków ssaków bardzo rzadkich w Polsce. Znaczna ilość czaszek dowodzi, że są one tutaj pospolite.

Rezultaty wycieczki zachęcają jak najbardziej do badań przyrodniczych w środkowych Karpatach. Niskość gór i stąd łatwość przenikania gatunków południowych, znaczna pierwotność terenu wyrażająca się w dużej ilości spotykanych tu gatunków roślin

¹ Por.: «Chrońmy przyrodę ojczystą» R. VII, 1951, nr 3/4, str. 54.

i zwierząt oraz zaniedbanie przez przyrodników (są to może najmniej zbadane okolice w Polsce) — wszystko to woła wprost o zainteresowanie się nimi.

A. Krzanowski.

OCHRONA PRZYRODY ZA GRANICĄ

Wystawa Ochrony Przyrody w Czechosłowacji

Jednym z przejawów skutecznie prowadzonej w Czechosłowacji działalności propagandowej w zakresie popularyzowania celów i zadań ochrony przyrody jest czynna od połowy listopada 1951 r. Wystawa Ochrony Przyrody w Libercu (Sudety). Wystawa mieści się w lokalu Regionalnego Muzeum Przyrodniczego, gdzie w dwu salach zgromadzono eksponaty obrazujące stan i problematykę ochrony przyrody w Republice Czechosłowackiej.

Umieszczona u wejścia do sali wystawowej tablica zapoznaje zwiedzających z organizacją władz ochrony przyrody, podległych Ministerstwu Szkolnictwa, Nauki i Sztuki, oraz wskazuje, że organizacja ta oparta jest w terenie na ścisłym powiązaniu z radami narodowymi.

Szereg plansz i fotografii przedstawia najistotniejsze tematy, jakie stanowią treść ochrony realizowanej w rezerwach, których gęsta sieć, wyrażająca się liczbą 356 rezerwatów, uwidoczniła jest na mapie. Artystycznie wykonane, doskonale powiększenia zdjęć fotograficznych, a wśród nich piękne zdjęcia przedstawiające fragmenty krajobrazu Pienin — należycie ilustrują mapę rezerwatów.

W przejrzysty i zarazem prosty sposób przedstawiono również kolejne etapy prac związanych z tworzeniem rezerwatów: od czynności wstępnych, wykonywanych przez konserwatora przyrody, poprzez badania w terenie, przeprowadzane przez pracowników naukowych — aż do czynności, jakie wynikają z procedury związanej z prawnym zabezpieczeniem obiektu. Całość zagadnienia rezerwatów przyrody zamyka mapa rozmieszczenia najważniejszych rezerwatów w Związku Radzieckim.

Dział tzw. konserwatorskiej ochrony przyrody uzupełniają eksponaty niektórych rzadkich zwierząt chronionych (niedźwiedź, ptaki), jak również zdjęcia drzew zabytkowych o charakterze pomników przyrody.

Osobna sala poświęcona jest ochronie zasobów przyrody. Poszczególne zagadnienia z tej dziedziny przedstawione są za pomocą plansz bądź zdjęć fotograficznych porównawczych, ilustrują-